

KINO TA'LIMI VA INTERNET-TELEVIDENIESINING ASOSIY FUNKSIYALARI

Yakubjonova Maftunaxon Islomjon qizi,

Qo'qon davlat pedagogika instituti

E-mail: maftunaxon2103@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada kino ta'limi va internet-televideniyasining asosiy funksiyalari, ularning tasnifi keltirilgan.

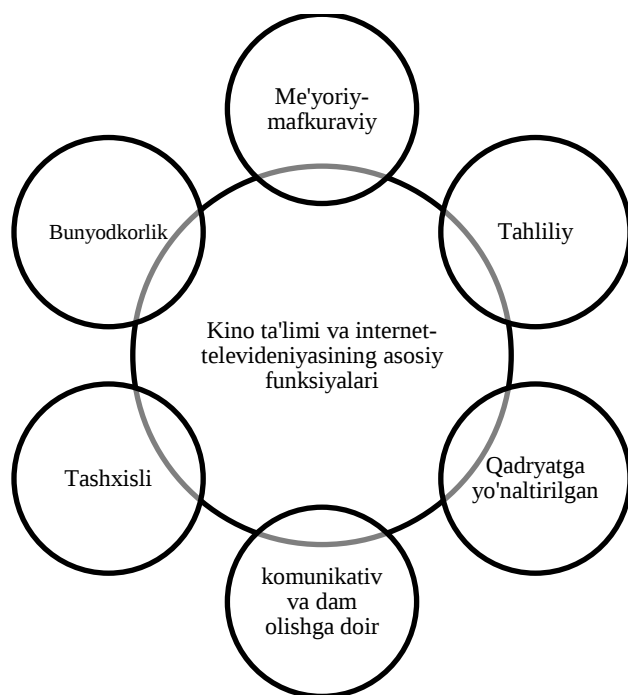
Kalit so'zlar: Bunyodkorlik, me'yoriy-mafkuraviy, kino ta'limi, internet televideniyasi.

Abstract: The article describes the main functions of film education and Internet television, their classification.

Key words: Creativity, normative and ideological, film education, internet television.

Oliy o'quv yurtlari talabalari bilan dars berish faoliyatida qo'llaniladigan ba'zi innovatsion media-madaniy texnologiyalar va vositalarni ko'rib chiqishga to'xtalib o'tamiz: kino ta'limi va internet-televideniesi.

Media ta'lim, kino ta'limi va internet-televideniesi imkoniyatlarini va kino ta'lim funksiyalarining tasnifini tahlil qilib, kino ta'limi va internet-televideniesining quyidagi asosiy funksiyalari aniqlandi:

Kino ta'limi va internet-televideniesining asosiy funksiyalari

Funksiya	Individual
bunyodkorlik	bu o'ziga xos fakultativni, kino oliy o'quv yurtlarini yaratishda namoyon bo'ladi;
me'yoriy-mafkuraviy	bu kinematografiya targ'ibotidan iborat;
qadriyatga yo'naltirilganlik	bu filmlarni, shu jumladan "qiyin" filmlarni namoyish qilish va muhokama qilish orqali amalga oshiriladi
tahliliy	bu filmlarni ko'rib chiqish va tanqid qilish orqali amalga oshiriladi
tashxisli	bu sotsiologik so'rov yordamida amalga oshiriladi
kommunikativ va dam olishga doir	bu bo'sh vaqtni konstruktiv to'laqonli o'tkazishda namoyon bo'ladi

Kino ta'limi funksiyalaridan kelib chiqib, kino ta'limi va internet-televideniesining asosiy funksiyalariga qarab - kino/videoklub harakatining asosiy

modellarini belgilaydi - tomoshabinlarni qiziqishlariga ko‘ra kino zallarida to‘plash, maktab yoki oliy o‘quv yurtlari kinofakultativining bir turi yoki ekran sa‘atini targ‘ib qilish uchun tomoshabinlarning havaskor uyushmasi. Birinchi model asosan auditoriyaning passiv rolini nazarda tutadi, shu vaqtda esa ikkinchi va ayniqsa uchinchi modellar uning faolligiga mo‘ljallangan.

Oliy o‘quv yurtlari talabalarining kino/videoklublarda media-ta’limning o‘ziga xos xususiyatlari: talabalar tarkibining yoshi, hayotiy tajribasi, klubga kirishida motivlarining o‘ziga xosligi, ma’lumoti, axloqiy fazilatlari, san’at sohasidagi bilimlari va boshqalar bo‘yicha turli xilligi; maktab o‘quvchilari bilan solishtirganda auditoriyaning yaqqolroq pozitsiyasi; stereotipli fikrlash bilan birgalikda ko‘rilgan audiovizual materialning utilitar ahamiyatini belgilash; klubga tashrif buyurishning muntazam emasligi; ushbu turdagi ta’limni davom ettirish istagida sezilarli farqlash.

Shunday qilib, kino san’ati og‘zaki va xayoliy fikrlashga tayanadi, bu esa media matnni yaratishga yordam beradi. Talabalar uchun odatiy hol bo‘lgan maktab va oliy o‘quv yurtlaridagi an’anaviy ta’lim doirasida media-ta’lim kontekstida asosan mantiqiy-nutq tafakkurini rivojlantirishga yo‘naltirilganlik media-matnni obrazli idrok etish madaniyatini egallash tufayli kengayib bormoqda. Kino san’atining eng yaxshi namunalariga murojaat qilish o‘qituvchiga, keyin esa talabalarga faktologik, illyustrativ idrok etishni rivojlantirishdan, dastlabki tayyorgarlik asosida o‘quv materialini o‘zlashtirishda ayniqsa muhim bo‘lgan o‘z tomoshabinlik madaniyatini, mustaqilligini va faolligini oshirishga imkon beradi. Shu bilan birga, medianing rivojlanishi ushbu imkoniyatlarni sezilarli darajada kengaytirganini va shu bilan birga o‘qituvchilarning ta’lim jarayonida media-madaniy texnologiyalar va vositalarni tanlashda mas’uliyatini oshirib material tanlashni murakkablashtirganini ta’kidlaymiz.

Ko‘rinib turibdiki, zamonaviy oliy maktabning texnik jihozlanishi albatta kompyuter sinfini (kompyuter markazini) o‘z ichiga oladi, lekin shu bilan birga dasturiy ta’minot va multimedia dasturlari va boshqa ko‘rgazmali o‘quv qurollarining

yetishmasligi muammosi mavjud bo'lib, bu o'quv jarayonining sifatiga va talabalarning kognitiv faoliyati xususiyatiga sezilarli darajada ta'sir qiladi.

Shu bilan birga, o'qitish samaradorligi quyidagi sabablarga ko'ra oshadi: taqdim etiladigan vositalarni talabalarning mustaqil ishi bilan uyg'unlashtirish, materialni obrazli ifodalash, o'quvchilarning kognitiv va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, taqdim etiladigan materialning va uning ko'rinishining talabalarning imkoniyatlariga mos keladigan asosiy tushunchasini to'g'ri aniqlash. Bundan tashqari, o'quv media-mahsulotini loyihalashda ishtirok etish jarayonida talabalar media kompetentlikni shakllantirishga yordam beradigan zarur ko'nikmalar, malakalarni egallaydilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Пахрутдинов Ш.И. Глобаллашув ва ахборот алмашинуви жадаллашган шароитда медиатаълимнинг аҳамияти. . – Т.: “Халқ таълими” илмий-методик журнали, 2017. 2-сон. – 116 б.
2. Рашидов Ҳ.Ф. Махмудов С.Ю. Глобаллашув шароитида ёшларни медиасаводхонлигини ошириш. Рўспублика илмий-амалий семинари материаллари. – Наманган, 2015. – Б. 35-38.

